

EXPUNERE DE MOTIVE

cu privire la proiectul de act normativ de modificare și completare a unor prevederi din Legea 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată

Legea 134/2010 privind Codul de procedură civilă și Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 sunt acte normative ce reglementează procedura contencioasă în România.

În practica judecătorească se constată impedimente ce țin de executarea hotărârilor judecătorești prin care se stabilesc amenzi judiciare aplicate conducătorului persoanelor juridice/autorităților și instituțiilor publice.

Izvorul aplicării amenzilor îl reprezintă, pe de o parte, dispozițiile art. 187 alin. 1 pct. 2 lit. g din Codul de procedură civilă, iar, pe de altă parte, dispozițiile art. 23 – 25 din Legea nr. 554/2004.

Textul vizat, art. 187 alin. 1 pct. 2 lit. g din Codul de procedură civilă are următoarele reglementări:

”**Art. 187.** - (1) Dacă legea nu prevede altfel, instanța, potrivit dispozițiilor prezentului articol, va putea sancționa următoarele fapte săvârșite în legătură cu procesul, astfel:

2. cu amendă judiciară de la 50 lei la 700 lei:

... g) refuzul sau omisiunea unei autorități ori a altei persoane de a comunica, din motive imputabile ei, la cererea instanței și la termenul fixat în acest scop, datele care rezultă din actele și evidențele ei;”

Deasemenea este vizat spre modificare și textul art. 190 din codul de procedura civila :

Art. 190 - Stabilirea amenzii și despăgubirii

Abaterea săvârșită, amenda și despăgubirea se stabilesc de către instanța în fața căreia s-a săvârșit fapta sau, după caz, de către președintele instanței de executare, prin încheiere executorie, care se comunică celui obligat, dacă măsura a fost luată în lipsa acestuia. Atunci când fapta constă în formularea unei cereri cu rea-credință, amenda și despăgubirea pot fi stabilite fie de instanța în fața căreia cererea a fost formulată, fie de către instanța care a soluționat-o, atunci când acestea sunt diferite.

În practica sunt situații în care sancțiunea amenzii se dispune față de conducătorul autorității publice, în condițiile în care nu se examinează și nu se stabilește nemijlocit vreoaică culpă a acestuia în procedura în care se aplică amenda.

În decursul timpului, într-o serie de acte normative au survenit modificări radicale, statuându-se prin voința legiuitorului, în cadrul autorităților publice, competențe partajate și delegate, amintim aici cu titlu de exemplu Codul administrativ.

Astfel, în prezent Codul administrativ prevede, în mod expres, dreptul conducătorului instituțiilor și autorităților publice de a delega, prin act administrativ, atribuțiile ce îi sunt conferite prin lege.

Rezultă că persoana căreia i-au fost delegate atribuțiile se subrogă efectiv atât în drepturile, cât și în responsabilități conducătorului autorității.

Deasemenea Codul administrativ prevede existența unor aparate de specialitate ale conducerii autorității publice (spre exemplu conform art. 154 alin. 3, aparatul de specialitate al primarului), încadrate cu funcționari care au atribuții specifice pentru executarea atribuțiilor conducătorului autorității, atribuții în privința îndeplinirii cărora ei răspund juridic.

Asadar în practica pot apărea dificultăți în ce privește stabilirea clară a persoanei vizate de amenda dar și o sancționare bazată pe un fel de răspundere de tip obiectiv a conducătorului autorității, pentru o neexecutare a unor obligații stabilite de instanța în sarcina autorității, în condițiile în care aceasta ar fi generată exclusiv de încălcarea unor atribuții ale personalului de specialitate din cadrul autorității publice sau ale persoanei delegate.

Un aspect relevant îl reprezintă și bugetul din care urmează a fi achitată amenda judiciară (al persoanei fizice care ocupă funcția de conducător sau al autorității publice), în condițiile în care conducătorul autorității nu sta în proces ca o persoană fizică, nu are posibilitatea de a-și face o apărare proprie efectivă - de exemplu de a angaja un avocat, procedura nu-i permite să facă apărări privind conduita personală pentru a demonstra eventual o culpă exclusivă a unor funcționari din subordine și absența propriei vinovății. În acest context se aduce atingere unui drept efectiv la apărare al acestuia și sancțiunea instituită asupra sa este injustă și disproporționată.

Mai trebuie avut în vedere faptul că funcția de conducător al unei autorități publice poate fi ocupată de persoane diferite în intervalul de timp relevant pentru stabilirea amenzii conform textului legal vizat, aspect ce poate crea în practica confuzii, dificultăți de interpretare sau chiar inechitate.

In acest context daca s-ar suporta o sanctiune din patrimoniul persoanei fizice care este conducator al autoritatii apare si o dificultate reala de exercitare ulterioara a actiunii în regres față de persoana – funcționar public sau personal contractual – căreia i-ar fi fost repartizată sarcina pe care nu a îndeplinit-o culpabil. Aceasta in contextul in care persoana fizica ce ocupa vremelnic functia de conducator al autoritatii este nevoita sa efectueze fata de functionarul culpabil proceduri judiciare de durata si anevoioase, pe cheltuiala proprie, putandu-se crea o situatie deosebit de impovaratoare pentru aceasta in contextul absentei unei culpe personale efective in legatura cu neexecutarea obligatiei instituite in sarcina autoritatii publice al carei conducator este sau era la data neexecutarii.

Dacă amenda judiciară este stabilita in sarcina autoritatii sau institutiei publice, persoanei juridice, ea este achitata din bugetul acesteia si ulterior, pe calea raspunderii administrativ-disciplinare, regularizarea plății s-ar materializa, întrucât raportul juridic de serviciu/muncă ar reprezenta liantul legăturii de cauzalitate.

Procedura reglementata de articolele propuse spre modificare face referire, in contextul aplicarii sanctiunilor si acordarii despagubirilor, la culpa autoritatii publice ca debitor al obligatiei neindeplinite de a comunica instantei anumite date si nu la sfera atributiilor conducatorului si la exercitarea eventual defectuoasa a acestora. In acest context nu este echitabila o sanctionare automata a persoanei care ocupa functia de conducere a autoritatii pentru o neexecutare a unei obligatii care pur si simplu nu intra in sfera atributiilor sale si pentru care nu ar fi deloc culpabil.

Procedura nu permite asadar decat stabilirea unei neexecutari din partea debitorului autoritate publica, putandu-se stabili doar culpa autoritatii ca un intreg insa nu se poate examina in acest cadru culpa conducatorului sau a unui anume functionar care prin neindeplinirea obligatiei sale de serviciu a determinat neexecutarea. In cadrul textului legal, in formula actuala, se poate ajunge astfel la grevarea patrimoniala severa a unor persoane fizice, printr-un procedeu formal de aplicare a unei amenzi in calitate de conducator al autoritatii publice.

De altfel, textul din Codul de procedură civilă instituie obligația comunicării informațiilor asupra persoanelor juridice, nu conducătorului acestora, însă sancțiunea amenzii in practica este aplicată conducătorului.

Fata de cele aratate, articolul 190 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 247 din 10 aprilie 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

La articolul 190 textul existent devine alin. (1) și se introduce un nou alineat - alin. (2), care va avea urmatorul cuprins:

”Art. 190. - (1) Abaterea săvârșită, amenda și despăgubirea se stabilesc de către instanța în fața căreia s-a săvârșit fapta sau, după caz, de către președintele instanței de executare, prin încheiere executorie, care se comunică celui obligat, dacă măsura a fost luată în lipsa acestuia. Atunci când fapta constă în formularea unei cereri cu rea-credință, amenda și despăgubirea pot fi stabilite fie de instanța în fața căreia cererea a fost formulată, fie de către instanța care a soluționat-o, atunci când acestea sunt diferite.

(2) Amenda sau despăgubirea se aplică persoanei juridice care poate demara procedura acțiunii în regres împotriva persoanei aflate în raport de prepușenie”.

În numele inițiatorilor,

Ștefan-Radu OPREA
Senator PSD,

Mihail GENOIU
Senator PSD,

Ion PRIOTEASA
Senator PSD

Alfred-Robert SIMONIS
Deputat PSD

Eliza-Mădălina PETA-ȘTEFĂNESCU
Senator PSD

Simona BUCURA-OPRESCU
Deputat PSD

TABEL INIȚIATORI

**Proiectul de lege pentru completarea art.190 din Legea nr.134/2010 privind
Codul de procedură civilă**

Nr. Crt.	Nume și prenume	Apartenența politică	Semnătura
1.	CUC RAZVAN	PSD	
2.	IOANCIȚĂ HARIEN - P.H.E.	PSD	
3.	OLATA Bogdan	PSD	
4.	Ordiu Fayy	PSD	
5.	STOICU CRISTINA	PSD	
6.	MIREA SIMINICA	PSD	
7.	GENIU MIHAIL	PSD	
8.	ZAMFIR DANIEL	PSD	
9.	OIONOIU NICUSOR	PSD	
10.	VLASIN SOPIN.	PSD	
11.	ROȚĂRU ION	PSD	
12.	HUMELNICU MARIUS	PSD	
13.	GEORGESCU LAURA	PSD	
14.	CRISTESCU IONEL DAMUT	PSD	
15.	NEȚEȘ IOAN	PSD	
16.	STAN, IOAN.	PSD	
17.	BOJOG FLORENȚA	PSD	
18.	PURCARIN BRANCA	PSD	
19.	STOICU-CERCEL ADRIAN	PSD	
20.	MURU GABRIEL	PSD	
21.	CRETU GABRIELA	PSD	

22.	STĂRNEA LILIANA	NARO
23.	Popa Marcel	PSA
24.	Colten Zina	PSD
25.	MAZIU LIVIU	PSD
26.	Căstău Karoly Zolt	UDMR
27.	VEȘTEA MIHAIL	PNL
28.	TAPU NAZARE EUGEN	PNL
29.	PURU ULAS	PSL
30.	Vamăreanu Alina Coro	PSD
31.	Janeu Nicol-Cornel	PSD
32.	TUȚIANU MANUS HOMA	PSD
33.	Pirbu Romeo Nicol	PSD
34.	Rășalea Marian	PSD
35.	STANCU IONEL	MINO
36.	TEODO ROIU MARIA	PSD
37.	OTESANU DANIELA	PSD
38.	TOADER BOGDAN	PSD
39.	Parascheu Rodica	PSD
40.	Șepelău Laurențiu Costin	PSD
41.	Ștefănescu Natalia Elena	PSD
42.	SEJNARIU EUGEN	PSD
43.	ȚOANA IUE	PSD
44.	MINA MARIAN	PSD
45.	TRIF BOGDAN	PSD
46.	SOLDAN GHEORGHE	PSD
47.	GABRIEL VALER ZETA	PSD

48.	HURDUZEV SILVIU	PSD
49.	ȘERBAN OMBIAN	PSD
50.	MUSOIU Ștefan	PSD
51.	ALDA ADRIAN	PSD
52.	BARBU Florin	PSD
53.	Lucu Marcus-Ionel	PSD
54.	FOLESCU CORNEL	PSD
55.	LUNGOIU LUCIAN	PSD
56.	CHIRILĂ VIRGIL ALIN	PSD
57.	ȘINU CRISTINA ELENA	PSD
58.	HOLBAN GEORGETA CARMEN	PSD
59.	WEBER Mihai	PSD
60.	Mihail Chylin	PSD
61.	Solomon Adrian	PSD
62.	POPICĂ EDUARD ANDREI	PSD
63.	Ștefănescu Ștefan Ioan	PSD
64.	NACȘ Eugenia	PSD
65.	Munteanu Remus	PSD
66.	GEORGESCU NICOLAE	PSD
67.	Păpășu Ion Gustin	PSD
68.	Sardu Viorela	PSD
69.	Goleac Nicoleta	PSD
70.	Olău Florin	PSD
71.	Ștefănescu Ștefan	PSD
72.	GĂRBIȘCU GRIGORE	PSD
73.	PREȘCĂ ALEXANDRA	PSD
74.	Ștefan Radu Marcel	PSD
75.	Manta Claudia	PSD
76.	IVĂȘCU Florin	PSD
77.	ȘTEFĂNESCU ȘTEFAN	PSD

78. Gidei Laurentiu Viora PSD

79. FIRCZAR Iulius Marian TUDHO

80. STOICA Bogdan Anu TUDHO